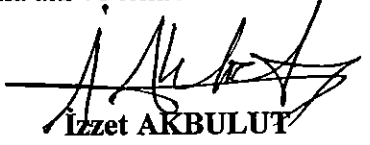

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Burdur ilinin deprem tehlikesi ve mevcut yapı stokunun güncel durumunun bilimsel yöntemlerle ortaya çıkarılması; mikrobölgeleme etütlerinin ve zemin özelliklerinin imar planlarına aktarılma sürecinin incelenmesi; aktif faylar, yapılaşma ve afet toplanma alanları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM içtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

İzzet AKBULUT

Burdur Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Burdur; tarihsel deprem geçmişı, diri faylara yakınlığı, yerel zemin özellikleri ve mevcut yapı stokunun niteliğı nedeniyle afet risklerinin bilimsel ve bütüncül biçimde ele alınması gereken illerimizden biridir. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan bilimsel çalışmalarda 3 Ekim 1914 Burdur depremi 6,9; 12 Mayıs 1971 Burdur depremi ise 5,9 büyüklüğünde kaydedilmiştir. 1971 depremi sonrasında MTA tarafından ayrıca özel bir ön rapor hazırlanmış olması, Burdur'un deprem geçmişinin kamu kurumlarınca uzun yıllardır izlenen önemli bir konu olduğunu göstermektedir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Afet Risk Azaltma Planı'nın yanı sıra Burdur için de İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP) bulunmaktadır. Ancak bir afet planının varlığı tek başına yeterli değildir. Planda belirlenen risk azaltma eylemlerinin ne ölçüde tamamlandığının, sorumlu kurumların yükümlülüklerini hangi takvimde yerine getirdiğinin, yapı stoku ve zemin risklerine ilişkin verilerin güncellenip güncellenmediğinin ve alınan kararların imar uygulamalarına ne ölçüde yansıtıldığının düzenli biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu bakımdan 2026 yılında Burdur Belediyesi tarafından alınan kararlar dikkat çekicidir. Belediye Meclisinin Mart 2026 tarihli kararında, belediye sınırları içerisinde yapılan mikrobölgeleme etütlerinin doğal eşikleri, yerleşime uygunluk durumlarını ve zemin koşullarını ortaya koyduğu; bu sonuçların 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planlarına aktarılması amacıyla ilave plan ve plan revizyonlarının yapılmasının gerekli hale geldiğı belirtilmiştir. Aynı kararda, mikrobölgeleme etütlerinde yapılaşmaya uygun olmadığı belirlenen alanlarda plan revizyonları tamamlanıncaya kadar yapı ruhsatı düzenlenmemesi gerektiğı ifade edilmiştir. Bu gelişme, Burdur'da zemin koşulları ile mevcut ve gelecekteki yapılaşma arasındaki ilişkinin güncel veriler ışığında yeniden ele alınmasının zorunlu olduğunu göstermektedir.

Burdur açısından araştırılması gereken temel konulardan biri de mevcut yapı stokudur. Özellikle eski tarihli yapıların sayısı, taşıyıcı sistem özellikleri, zemin-yapı etkileşimi, bitişik nizam yapılaşmanın oluşturabileceğı riskler, kamu binalarının ve kritik altyapının deprem performansı ile güçlendirme veya dönüşüm ihtiyacının mahalle bazında ortaya çıkarılması gerekmektedir. Yapıların yalnızca ruhsat tarihine göre değil, güncel mühendislik yöntemleri ve saha verileriyle değerlendirilmesi; riskli yapıların önceliklendirilmesini sağlayacak şeffaf bir envanter oluşturulması önem taşımaktadır.

Burdur'un karşı karşıya bulunduğu riskler depremle sınırlı değildir. İlin en önemli doğal varlıklarından Burdur Gölü'nde uzun süredir devam eden su kaybı kritik seviyelere yaklaşmıştır. Burdur İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün 2025 yılı faaliyet raporuna göre Burdur Gölü'nün su seviyesi Eylül 2025 itibarıyla 836,40 metre olarak ölçülmüş, ekolojik açıdan kritik seviye ise 835 metre olarak belirtilmiştir. Aynı raporda gölün kuruyan kıyıların korunması ve ekolojik sürekliliğinin sağlanması amacıyla paydaş toplantıları, arazi çalışmaları ve yol haritası çalıştaylarının yürütüldüğü açıklanmıştır.

Su kaynakları üzerindeki baskı yalnızca göl seviyesindeki gerilemeden ibaret değildir. Resmi çevre verilerinde kuraklık ve aşırı çekime bağılı olarak yeraltı su seviyelerinde düşüş yaşandığı belirtilmektedir. Meteoroloji Genel Müdürlüğünün 1991-2020 iklim normallerine dayanan sınıflandırmalarında Burdur; kullanılan yöntemle göre kurak, yarı kurak veya yarı kurak-az nemli karakter gösteren bir iklim yapısına sahiptir. Bu tablo; içme ve kullanma suyu, tarımsal sulama, hayvancılık, sanayi ve ekosistem ihtiyaçları arasındaki dengenin uzun vadeli bir su yönetimi yaklaşımıyla ele alınması zorunlu kalmaktadır.

2026 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında Burdur Havzası için Nehir Havza Yönetim Planı ile Sektörel Su Tahsisi Planının hazırlanmış olduğu belirtilmektedir. Bu planların sahadaki uygulama sonuçlarının, belirlenen su tahsislerinin fiili tüketimle uyumunun, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarındaki değişimin ve Burdur Gölü'nü besleyen kaynakların korunmasına yönelik tedbirlerin etkinliğinin ortaya çıkarılması gerekmektedir. Planlama belgelerinin hedefleri ile gölde ve yeraltı sularında gözlenen mevcut eğilim arasındaki ilişkinin Meclis düzeyinde değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Deprem, kuraklık ve iklim değişikliği riskleri birbirinden bağımsız başlıklar değildir. Su kaynaklarındaki azalma kent altyapısı, tarımsal üretim ve kırsal yaşam üzerinde baskı oluştururken; yanlış yer seçimi, zemin koşullarını dikkate almayan yapılaşma ve yetersiz açık alan planlaması afetlerin etkisini artırabilmektedir. Bu nedenle kentsel dönüşüm, mikrobölgeleme, afet toplanma alanları, yeşil alanlar, kritik altyapı, su yönetimi ve iklim uyum politikalarının tek bir dirençlilik perspektifi içerisinde ele alınması gerekmektedir.

Burdur'un geleceğine ilişkin sağlıklı bir politika oluşturulabilmesi için il merkeziyle sınırlı kalmayan, ilçeleri ve kırsal yerleşimleri de kapsayan güncel bir risk tablosuna ihtiyaç vardır. Yapı stoku, zemin özellikleri, diri faylar, kamu binaları, ulaşım ve altyapı sistemleri, afet toplanma alanları, içme suyu kaynakları, yeraltı suları ve göl ekosistemi aynı veri altyapısı içerisinde değerlendirilmelidir. Risklerin önceliklendirilmesi ve kamu yatırımlarının bu önceliklere göre planlanması, olası afetlerin can ve mal kaybını azaltmak bakımından zorunludur.

Bu kapsamda; Burdur ilindeki yapı stokunun ve kritik kamu yapılarının deprem performansının güncel yöntemlerle incelenmesi, mikrobölgeleme etütlerinin sonuçları ile imar planlarına aktarılma sürecinin değerlendirilmesi, diri faylar ve yapılaşma arasındaki ilişkinin ortaya konulması, İRAP kapsamındaki eylemlerin gerçekleşme düzeyinin belirlenmesi, afet toplanma alanları ve kritik altyapının yeterliliğinin araştırılması, Burdur Gölü ve yeraltı su kaynaklarının mevcut durumunun ve gelecek projeksiyonlarının incelenmesi, havza yönetimi ve sektörel su tahsisi planlarının etkinliğinin değerlendirilmesi, kuraklık ve iklim değişikliğine uyum politikalarının gözden geçirilmesi ve deprem-su-ekoloji-kentleşme risklerini birlikte ele alan kalıcı politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM içtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

80 sayılı meclis Aray

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	BÖLGESİ	İMZA
Ali Gökçek	İstanbul	Ali Gökçek
Şibel SUTMEZ	Tobzon	Ş. SUTMEZ
Hakan ÖZTÜRK	Bursa	Hakan Öztürk
Hikmet YILMAZ	İsparta	Hikmet Yılmaz
Şenel ARPACI	Düzce	Şenel Arpacı
Bilal BİLİCİ	Adana	Bilal Bilici
Arif M. ŞAHİN	Antalya	Arif M. Şahin
HAZAR KARASU	Sivas Mv	Hazar Karasu
Enrım Karakoz	Aydın Mv	Enrım Karakoz
Orhan SÖMER	Adana Mv	Orhan Sömer
Ayhan BAKUR	Adana	Ayhan Bakur
Cemal ENGİNYURT	İstanbul	Cemal Enginyurt
Hâşim Bayraktutan	Artvin Mv	Hâşim Bayraktutan
Öğür Karabat	İst-Mv	Öğür Karabat
Turan Tazken	İstanbul	Turan Tazken
Seleyman Bülent	Aydın	Seleyman Bülent
Mustafa ERDEM	Antalya	Mustafa Erdem
Mehmet TAHTAŞIZ	Sonun Mv	Mehmet Tahtaşız
Deniz YAVUZ YILMAZ	Zonguldak Mv.	Deniz Yavuz Yılmaz

